

ΦΥΣΙΚΗ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Θέμα: **B**

Γνωστική απαίτηση του θέματος

Αξιολογείται αν οι μαθητές μπορούν:

Να εφαρμόζουν τον Α΄ νόμο του Νεύτωνα

Να εφαρμόζουν τον νόμο της τριβής, να επιλέγουν μια μέθοδο και να αναπτύξουν μια στρατηγική επίλυσης

Να εφαρμόζουν το νόμο της ελεύθερης πτώσης

Εκτιμώμενος χρόνος απάντησης: 20min

Εκφώνηση θέματος

B1) Ένα σώμα μάζας m ολισθαίνει ελεύθερο κατά μήκος κεκλιμένου επιπέδου(A) γωνίας κλίσης φ_1 οπότε εμφανίζεται τριβή μέτρου T_1 . Αν το ίδιο σώμα ολισθήσει ελεύθερο κατά μήκος ενός άλλου κεκλιμένου επιπέδου(B) γωνίας κλίσης φ_2 , εμφανίζεται τριβή μέτρου T_2 . Αν γνωρίζουμε ότι $\text{συν}\varphi_1 = 2\text{συν}\varphi_2$, ο συντελεστής τριβής ολίσθησης μ μεταξύ σώματος και κεκλιμένου επιπέδου είναι ο ίδιος και στις δύο περιπτώσεις και η επιτάχυνση της βαρύτητας είναι g

A) Με ποιο από τα παρακάτω συμφωνείτε;

α) $T_2 = 2T_1$ β) $T_1 = T_2$ γ) $\frac{T_2}{T_1} = \frac{1}{2}$

Μονάδες 4

B) Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 8

B2) Από ύψος h πάνω από το έδαφος αφήνουμε να πέσει ελεύθερα μικρό σώμα το οποίο φτάνει στο έδαφος σε χρόνο t . Η επίδραση του αέρα θεωρείται αμελητέα. Επιβεβαιώστε ή διαψεύστε την παρακάτω πρόταση:

« Αν αφήσουμε το ίδιο σώμα να πέσει στο έδαφος στον ίδιο τόπο από διπλάσιο ύψος, ο χρόνος που θα χρειαστεί να φτάσει στο έδαφος είναι $2t$.»

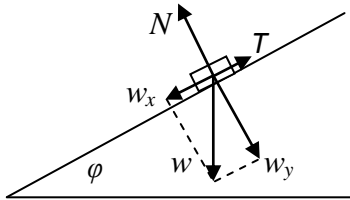
Μονάδες 13

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

B1

A) Σωστή απάντηση είναι η γ

B)

Για το σώμα μάζας m που ολισθαίνει ελεύθερο σε κεκλιμένο επίπεδο ισχύει:

$$w=mg \quad \text{και} \quad w_y=w\sin\varphi \rightarrow w_y=mg\sin\varphi$$

Στον άξονα που είναι κάθετος στο κεκλιμένο επίπεδο το σώμα ισορροπεί, άρα

$$\Sigma F_y=0 \rightarrow N-w=0 \rightarrow N= w_y \rightarrow N= mg\sin\varphi$$

Η τριβή έχει μέτρο $T=\mu N$ άρα $T=\mu mg\sin\varphi$

Για το κεκλιμένο επίπεδο (A): $T_1=\mu mg\sin\varphi_1$ (1)

Για το κεκλιμένο επίπεδο (B): $T_2=\mu mg\sin\varphi_2$ (2)

Διαιρούμε τις σχέσεις (1) και (2) κατά μέλη και έχουμε:

$$\frac{T_1}{T_2} = \frac{\mu mg\sin\varphi_1}{\mu mg\sin\varphi_2} \rightarrow \frac{T_1}{T_2} = \frac{\sin\varphi_1}{\sin\varphi_2} \rightarrow \frac{T_1}{T_2} = \frac{2\sin\varphi_2}{\sin\varphi_2} \rightarrow \frac{T_1}{T_2} = \frac{2}{1} \rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{1}{2}$$

B2

Η πρόταση είναι λανθασμένη.

Δικαιολόγηση:

Για την ελεύθερη πτώση γνωρίζουμε:

$$h=\frac{1}{2}gt^2 \rightarrow t=\sqrt{\frac{2h}{g}} \quad (1)$$

Αν διπλασιαστεί το ύψος, ο χρόνος πτώσης θα είναι t_1 και θα ισχύει:

$$2h=\frac{1}{2}gt_1^2 \rightarrow t_1=\sqrt{\frac{4h}{g}} \rightarrow t_1=\sqrt{2} \sqrt{\frac{2h}{g}} \quad (2)$$

Από τις σχέσεις (1) και (2) συμπεραίνουμε:

$t_1=\sqrt{2} t$ άρα ο χρόνος πτώσης $t_1 \neq 2t$ και η πρόταση είναι λανθασμένη.